

V Praze dne 30. ledna 2013

**Otevřený dopis - Vyjádření nesouhlasu se zveřejňováním fotografií a
videozáznamů kojenců z Dětského centra v Krči v Magazínu Dnes a na serveru
iDNES.CZ**

Vážení,

stejně jako v minulém roce chceme touto cestou vyjádřit zásadní nesouhlas se zveřejněním fotografií nahých kojenců s celebrity v rámci aukce na serveru idnes.cz.

Jako pracovníci působící v oblasti sociálně právní ochrany dětí a rodin trváme na tom, že se jedná o aktivitu vedoucí k porušování základních práv dětí a zkreslující rovněž proces osvojení. O podporu našeho stanoviska jsme požádali pana Pavla Uhla z Advokátní kanceláře Rychetský Hlaváček Krampera & partneři. Z jeho vyjádření níže citujeme /viz texty kurzívou/ :

K právnímu rozměru celé věci je nutné podotknout, že zvolený postup je zjevně protiprávní. I dítě má právo na ochranu soukromí. Dospělý člověk je oprávněn, pokud si sám učiní rozumnou úvahu, vytvářet a stanovovat si hranice svého soukromí. V případě dětí, které k tomu nejsou rozumově nadány, je třeba respektovat obecné maximální hranice ochrany soukromí, které jsou obvyklé v místě, v jakém žijí. V současné společnosti se nepovažuje za obvyklé publikovat něčí fotografii bez jeho souhlasu za účelem komerčního projevu. Zakazuje to občanský zákoník a porušení tohoto pravidla je sankcionováno přiměřeným zadostiučiněním.

Dodatek redakce:

Zveřejněním fotografií dochází k porušení dětských práv, zejména práva nebýt vystaveno svévolnému zasahování do svého soukromého života a rovněž práva být proti takovému zásahu chráněno (článek 16. Úmluvy o právech dítěte). Neztotožňujeme se s argumenty, které jste uvedli na vysvětlení v dopise v loňském roce a kterými výše uvedený názor popíráte.

Už vůbec není přípustné, aby dítě bylo foceno nahé a v náručí úplně cizí osoby a tato fotografie pak byla publikována s komerčním cílem. Jakkoliv lze vést úvahu, že dítě v současnosti význam a obsah publikace nevnímá, je třeba vzít v úvahu, že jednou nepochybně bude a o této skutečnosti se může dovědět. Právo přitom nechrání soukromí pouze v rovině subjektivně vnímaného zásahu, ale v rovině objektivní ochrany. Jinými slovy je zakázáno zasahovat do něčího soukromí, i pokud to není s to zrovna vyhodnotit. Skutečnost, že veřejná instituce volně disponuje se soukromím svých svěřenců, je pak dokladem toho, že stát a jeho orgány nejsou k ochraně tohoto práva citliví.

Dodatek redakce:

Nelze se tedy odvolávat na nízký věk fotografovaných dětí, díky kterému dle Vašeho názoru nikterak nedochází k narušování jejich soukromí. I kdybychom chtěli přijmout Vaši tezi, že v současnosti dítě význam a obsah publikace nevnímá, dítě se o této skutečnosti v budoucnosti **může a má právo** dozvědět. Je tedy nutné brát v úvahu, jak bude takovou situaci vnímat a jaký vliv může mít na jeho psychiku např. v době dospívání, ale i v dospělosti.

Je samozřejmě otázkou, do jaké míry jsou odpovědné osoby, které jsou oprávněny jménem dětí právně jednat, případně oprávněny k takovému zásahu dát souhlas. Takový souhlas je ovšem třeba podrobit testu, zda jde o souhlas dostatečně informovaný. Překážkou souhlasu je pak samozřejmě případný konflikt zájmů. Pokud rodičovská práva vykonává instituce, nemůže sama souhlas nahradit svým souhlasem, pokud je to k jejímu prospěchu na úkor dítěte.

Dodatek redakce:

Pokud jde o Vaše tvrzení, že Dětské centrum má k dispozici souhlas zákonných zástupců dětí s fotografováním, pokládáme za správné řešit, do jaké míry jsou osoby odpovědné za výchovu oprávněny jménem dětí kvalifikovaně právně jednat. Má-li Dětské centrum příslušné souhlasy, je třeba také zkoumat, do jaké míry se jedná o souhlasy dostatečně informované.

Přímá souvislost s informacemi o umístění fotografovaných dětí do rodin (není zřejmé, zda vlastních, nebo náhradních) dále zkresluje vnímání procesu zprostředkování náhradní rodinné péče, zejména v představě, že si rodiče - zájemci vybírají děti podle fotografií. To je alarmující především s ohledem na probíhající kampaně zacílené na posílení role náhradní rodinné péče v současném systému sociálně – právní ochrany dětí.

Vystavení dítěte, odebraného ať už dobrovolně či nedobrovolně jeho rodičům, v intimní situaci s cizí osobou a navíc s publikací stigmatizujícího příběhu za účelem finanční podpory zdravotnického zařízení, které má o dítě pečovat v jeho nejlepším zájmu a etickým způsobem, se nám jeví jako nepřijatelné. Ptáme se tedy, co je vlastně účelem akce?

Trváme na svém názoru, že prostředky na zajišťování schodků v rozpočtu DC je třeba řešit jiným, vhodnějším způsobem, který vyhoví jak etickým normám zdravotnického zařízení, tak etice práce s touto skupinou ohrožených dětí – především však jejich nezadatelným právům.

Děkuji

S pozdravem

za redakční radu projektu Čí je dítě?

Mgr. Petr Najman

koordinátor projektu Čí je dítě?